

СИСТЕМА ТРЕНІНГОВИХ ЗАНЯТЬ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ МАЙБУТНІХ ІНЖЕНЕРІВ

Ковальчук Олена Степанівна

Національний технічний університет України «КПІ»
03056, Проспект Перемоги, 37, м. Київ, Україна

Дана робота присвячена системі тренінгових занять, розроблених до програми спецкурсу "Соціальна відповідальність в інженерії", створеного з урахуванням зарубіжного та вітчизняного досвіду підготовки соціально відповідальних фахівців. Розкрито інформаційно-смысловий, діагностичний та корекційно-розвивальний компоненти тренінгових занять.

Ключові слова: соціальна відповідальність інженера, система тренінгових занять, технічний університет.

Економічні і політичні перетворення в українському суспільстві зумовлюють зміни основних підходів до роботи, стилів управління, а також системи цінностей компаній та організацій, що в свою чергу вимагає формування у сучасних фахівців соціально-психологічних компетенцій, пов'язаних з соціальною відповідальністю. У зв'язку з цим Міністерство освіти і науки України доручило кафедрі психології і педагогіки Національного технічного університету України "КПІ" розробити програму дисципліни «Соціальна відповідальність в інженерії» для цього університету.

Відповідно до тематичного плану спецкурсу "Соціальна відповідальність в інженерії" була розроблена програма тренінгових занять, яка складається з інформаційно-смысового, діагностичного та корекційно-розвивального компонентів.

Інформаційно-смысловий компонент "Соціальна відповідальність в інженерії та суспільство" націлений на знайомство студентів з суттю, змістом, сенсом та значенням феномену соціальної відповідальності.

Кожне тренінгове заняття складається з міні лекції. Тематика міні-лекцій охоплює питання стосовно концептуальних засад соціальної відповідальності, міжнародні стандарти з соціальної відповідальності (ISO 26000, ISO 14000, AA 1000), зміст Глобального договору ООН, моделі соціальної відповідальності, особливості соціальної відповідальності у різних видах інженерної діяльності, структуру та зміст відповідальності інженера як особистості, етичне підґрунтя відповідальності у професіях "людина-техніка", зміст етичних кодексів інженерів за фахом та етичні кодекси інженера в окремо взятих країнах тощо.

Діагностичний компонент тренінгових занять "Діагностика рівня соціальної відповідальності особистості інженера" спрямований на визначення рівня соціальної відповідальності. Для виміру соціальної відповідальності інженерів ми пропонуємо використовувати наступні методики:

а) методи, які вимірюють безпосередньо відповідальність особистості: Тест А. Махнача "Чи відповідальна Ви людина?", Опитувальник відповідальності М. В. Савчина;

б) методики, спрямовані на визначення рівня соціальної відповідальності, як особистісної якості: Тест Л. Берковіца та К. Луттермана, SRS – Social Responsibility Scale (авторський опитувальник для виміру соціальної відповідальності);

- в) методики, що діагностують особистісні фактори, релевантні відповідальності: Методика "Локус контролю" Дж. Роттера, 16-факторний особистісний опитувальник Р. Кеттелла;
- г) методики, призначені для визначення спрямованості на вид інженерної діяльності: Тест О. Б. Годлиник "Спрямованість на вид інженерної діяльності";
- д) проєктивні методи (якісне дослідження соціальної відповідальності): Тест "Ділові ситуації", запропонований Н. Г. Хітровою.

Корекційно-розвивальний компонент вміщує тренінгові заняття, які складаються з аналізу конкретних ситуацій (Case study), рольових та ділових ігор, технік щодо вирішення етичних дилем у професійній діяльності, групових дискусій, технік та прийомів, спрямованих на прийняття оптимальних професійних рішень.

Результати, отримані після проведення тренінгових занять з формування соціальної відповідальності майбутніх інженерів в експериментальній групі студентів Національного технічного університету "КПІ", показали, що майбутні фахівці можуть розв'язувати етичні дилемами, що виникають в процесі роботи, та обирати найоптимальніші варіанти їх вирішення, знати свої права і обов'язки та в подальшому самостійно створювати і розвивати своє моральнісне ставлення до роботи, взаємодії з іншими людьми та навколишнього середовища.

МОНІТОРИНГ ЯК СКЛАДОВА СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Козак Олена Миколаївна

Тернопільський національний економічний університет
46000, вул. Львівська, 11, м. Тернопіль, Україна

Розкрито сутність поняття «моніторинг освіти». Охарактеризовано основні завдання та особливості моніторингу якості вищої освіти. Визначено методичні завдання для викладачів ВНЗ.

Чи не єдиною можливістю забезпечення якісної освіти є отримання повної, об'єктивної, адекватної, точної інформації про її стан. І тут важлива роль відводиться моніторингу якості освіти.

Під моніторингом освіти розуміють відстежування на постійній основі стану об'єкта, фіксація стану і виникаючих проблем, здійснювані на основі систематизації і обробки існуючих джерел інформації або на основі спеціально проведених досліджень і вимірювань.

Завдання моніторингу якості вищої освіти такі:

- 1) визначити якість навчальних досягнень студентів;
- 2) вивчити зв'язок між успішністю студентів і соціальними умовами їх життя, результатами роботи викладачів, рівнем їх соціального захисту, моральними установками, запитамі, цінностями тощо;
- 3) оцінювати якість кадрового, навчально-методичного, матеріально-технічного, лабораторного забезпечення ВНЗ;